Súd:	Okresný súd Prešov
Spisová značka:	10Csp/153/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8119212105
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jozef Jaselský
ECLI:	ECLI:SK:OSPO:2023:8119212105.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., právne zastúpeného: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, právne zastúpeného: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom: Bočná 10, 040 01 Košice, IČO: 36 863 017, o primerané finančné zadosťučinenie vo výške 122,78 eura, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 50,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa svojou žalobou doručenou súdu dňa 22.07.2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 122,78 eur.

1.1 Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 20Csp/252/2017 o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný.
V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:
„34. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky tak súd sa v prvom rade zaoberal naliehavým právnym záujmom na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobcovia ako spotrebitelia na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to bez toho, aby žalobcovia museli tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z vyššie uvedených zákonných ustanovení, najmä z citovaného § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 1Co/237/2013). Pokiaľ ide o namietanú neprípustnosť žaloby súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.10.2017, sp. zn. 18Co/120/2017, ktorý pripustil, že spotrebiteľ sa má možnosť domáhať určenia neprijateľnej podmienky. Taktiež podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR z 23. januára 2017, sp. zn. 6 Ndc 20/2016 právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes. A nakoniec podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná.

35. Súd následne skúmal, či napadnutá zmluvná podmienka je neprijateľná. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá, alebo je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktorému po materiálnej stránke dodané nie je a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Spracovateľský poplatok, ktorého určenie neprijateľnosti sa žalobcovia domáhajú, odráža spracovanie a náklady veriteľa za poskytnutý úver. Z uvedeného vyplýva, že tento poplatok nie je v záujme spotrebiteľa. Nemá rozumný ekonomický základ, ktorý by opodstatňoval jeho znášanie spotrebiteľom. Každý poplatok, ktorý by mal spotrebiteľ platiť, by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia a je nevyhnutné, aby sa týmto poplatkom platilo skutočné plnenie poskytnuté spotrebiteľovi a v jeho záujme. Spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľom, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované vo vlastnom záujme dodávateľa, je v rozpore s dobrými mravmi.
36. Súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Karlsruhe sp. zn. AZ17U 192/2010 zo dňa 3.5.2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné: „Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene... Preverenie úverovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokovej miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytovaní úveru Vrchní krajinský súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevymožiteľnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie“. Súd sa s týmto odôvodnením stotožňuje.
37. Súd preto uvedenú zmluvnú podmienku - Spracovateľský poplatok: 122,78 eura, uhradený pri uzatvorení Úverovej zmluvy, uvedená v bode 1, časti I. Zmluvy o splátkovom úvere, č. 0505336706 zo dňa 1.4.2010, uzatvorenej medzi stranami konania, vyhlásil za neprijateľnú.“
Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie (ďalej aj len „PFZ“) za porušenie svojich spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Nárok tak, ako ho požaduje, zohľadňuje skutočnosť, že suma 122,78 eur predstavuje zmluvnú podmienku – spracovateľský poplatok, ktorú súd vyhlásil za neprijateľnú.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a navrhol ju zamietnuť.

2.1 Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobca neprodukoval žiadne skutkové ani iné tvrdenie k žiadnemu prvku hypotézy právnej normy obsiahnutej v ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.. Zo žaloby vôbec nie je zrejmé, porušenia akého práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č.250/2007 Z. z. alebo osobitným predpisom sa mal dopustiť, nie sú uvedené žiadne bližšie skutočnosti o takom údajne protiprávnom konaní (kedy k nemu malo dôjsť, za akých okolností, apod.), ani nie je – napriek kvalifikovanému právnemu zastúpeniu – identifikovaný žiaden právny predpis, z ktorého má príslušné právo alebo povinnosť vyplývať; rovnako tak nie je nijako konkretizované, čomu má byť učinené zadosť, akým negatívnym spôsobom sa údajné protiprávne konanie našej banky negatívne premietlo do nemateriálnej sféry žalobcu v takej kvalite a v takom rozsahu, že je nutné jeho odškodnenie; napokon nebolo ani prednesené žiadne tvrdenie na posúdenie primeranosti žalobného nároku, s výnimkou arbitrárneho konštatovania jeho údajnej primeranosti ako nejakého nesporného faktu. V popísaných súvislostiach namietal, že žaloba neobsahuje ani len elementárne tvrdenie rozhodujúcich skutočností.

2.2 Žalovaný tiež namietal, že žalobca sa podanou žalobou v skutočnosti domáha vrátenia sumy, ktorá bola banke zaplatená ako tzv. spracovateľský poplatok. Na vrátenie plnenia však slúži úplne iný inštitút – bezdôvodné obohatenie. Nie je prípustné, aby prostredníctvom iného právneho inštitútu (tu finančného zadosťučinenia) zastieral skutočnú právnu podstatu svojho tvrdeného nároku.

3. Súd vykonal dokazovanie listinami (rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 05.09.2018, č. k. 20Csp/252/2017-84; rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 04.04.2019, č. k. 3Co/177/2018-142; doložka právoplatnosti a vykonateľnosti; uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.01.2023, sp.

zn. 2Cdo/73/2021; rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 13.12.2019, č. k. 20Csp/252/2017-191; rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.11.2020, č. k. 3CoCsp/39/2020-261), ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

3.1 Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 05.09.2018, č. k. 20Csp/252/2017-84, vo výroku I. určil, že zmluvná podmienka uvedená zmluvná podmienka - Spracovateľský poplatok: 122,78 eur, uhradený pri uzatvorení úverovej zmluvy, uvedená v bode 1, časti I. Zmluvy o splátkovom úvere č. 0505336706 zo dňa 01.04.2010, uzatvorenej medzi stranami konania, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

3.2 Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 04.04.2019, č. k. 3Co/177/2018-142, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.05.2019, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky.

3.3 Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 30.01.2023, sp. zn. 2Cdo/73/2021, zastavil dovolacie konanie o dovolaní žalovaného proti výroku I. rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 04.04.2019, sp. zn. 3Co/177/2018.

4. Na základe zisteného skutkového stavu súd vec takto právne posúdil:

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

5. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zák. č. 250/2007 Z. z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

6. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6Cdo/389/2015, zo dňa 14.09.2016, v ktorom tento súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. pod úspešným uplatnením porušenia

práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

7. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojich práv ustanovených osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 20Csp/252/2017, v dôsledku čoho bola vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným vyhlásená zmluvná podmienka týkajúca sa poskytnutého úveru za neprijateľnú. Súd má teda za to, že pokiaľ bol žalobca úspešný v predchádzajúcom právoplatne skončenom spore pri uplatnení porušenia jej práv ako spotrebiteľa, základ nároku je daný.

8. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však PFZ nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu. Súd pri svojom rozhodovaní vzal zreteľ jednak na to, že na strane žalobkyne vznikla ujma v podobe zmenšenia jej majetku, keďže úver preplatila, a to aj v dôsledku aplikácie neprijateľnej zmluvnej podmienky (viď následne vydaný rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 3CoCsp/39/2020-261, zo dňa 24.11.2020) a zároveň prihliadol na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28.02.2022, sp. zn. 7Cdo 294/2019, ktorý v bode 21. uviedol, že poplatok za poskytnutie úveru teda predstavuje cenu za poskytovanie služby veriteľom, pričom možnosť jeho uplatňovania pripúšťa zák. č. 129/2010 Z. z. a táto možnosť vyplýva aj z judikatúry SD EÚ. Nemožno teda v súvislosti s dojednaním poplatku za poskytnutie úveru dospieť k záveru o existencii nekalej zmluvnej podmienky.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 50,- eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia (keďže morálnym zadosťučinením boli rozsudky vydané v základom konaní, a sú ním aj odôvodnenia týchto rozsudkov) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, pustil do sporu s ním. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

10. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).